

Список використаних джерел

1. Нові виклики: прощай, світ VUCA, ласкаво просимо у світ BANI URL: https://mind.ua/openmind/20235173-novi-vikliki-proshchaj-svit-vuca-laskavo-prosimo-u-svit-bani?fbclid=IwAR0asYjQK5nfIIrwwLLID2Y-h8bNIHhLZwx_2o4vXO3qQ5nRHxft83Xnl0s (дата звернення 20.02.2022)
2. EdTech у вищій освіті – практичні поради URL: <https://www.facebook.com/BritishCouncilUkraine/videos/519354466180974> (дата звернення 20.02.2022)

Марина СІЛЬЧЕНКО, к.е.н., доцент
Лариса НІКОЛЕНКО, к.е.н., доцент
кафедра інформатики та системології

ТРАНСФОРМАЦІЯ ВАРТОСТІ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ЗА КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

Пандемія COVID-19 значно вплинула на організацію та методику освітнього процесу. Основною проблемою закладів вищої освіти стає забезпечення стабільного функціонування системи освіти, безперервності навчання та створення умов для якісного дистанційного та змішаного навчання. Але багато питань виникає і з приводу перегляду розміру плати за навчання у зв'язку з переведенням як денної форми навчання, так і заочної в дистанційний режим навчання.

Так, у разі погіршення епідемічної ситуації освітній процес переводиться в дистанційний формат, за якого навчальні заняття здобувачів денної форми навчання, заплановані згідно з розкладом в офлайн-режимі (в аудиторіях Університету), переводяться в онлайн-режим (з використанням хмарних сервісів організації відеозв'язку) згідно з розкладом занять. Очевидно, що за такої системи організації освітнього процесу в умовах

карантинних обмежень обсяг навчальних занять (годин синхронної взаємодії з викладачем), які мають здобувачі, якісно та кількісно не змінюється, а лише переходить (разі змішаного формату частково, у разі дистанційного — повністю) з офлайн-режиму в онлайн, оскільки усі заняття проводяться згідно з розкладом за допомогою хмарних сервісів синхронного відеозв'язку. Тобто кількість годин викладання лекційного матеріалу та проведення практичних і лабораторних робіт в онлайн-режимі залишається незмінною.

Загально відомо, що основними елементами витрат, що мають пряме відношення до реалізації освітнього процесу і, відповідно, формують вартість освітніх послуг, є прямі витрати на оплату праці науково-педагогічних працівників з нарахуваннями на них та непрямі витрати на оплату праці адміністративно-управлінського та обслуговуючого персоналу з відповідними нарахуваннями, що складають 80—85% їх вартості. Ці витрати за час карантину не змінилися. Щодо матеріальних витрат, які пов'язані з навчанням студентів опосередковано, то їх розмір суттєво не зменшився, а у 2021 році навіть зріс. Це пов'язано із необхідністю оновлення платформи дистанційного навчання Moodle (як технічно, так і програмно), придбання сучасної техніки та відповідних ліцензійних програм із забезпечення ефективного синхронного відеозв'язку при проведенні лекційних та практичних занять під час карантинних обмежень, так і зі збільшенням витрат на електроенергію (хоча за дистанційного режиму роботи споживання електроенергії та води в університеті й гуртожитках зменшується, але їх ринкова вартість постійно зростає). В результаті можна спостерігати незначне зменшення витрат на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, але вони частково змістились з Університету на викладача.

З іншого боку, навчальне навантаження викладачів суттєво зросло, оскільки за такого способу організації освітнього процесу викладачам слід додатково організувати асинхронну навчальну підтримку тих здобувачів, які за об'єктивних обставин не могли бути присутніми на заняттях (проблеми з інтернет-зв'язком, хвороба тощо). У цьому випадку на базі платформи Moodle

створюється дистанційний курс, в якому розміщуються усі навчальні матеріали — лекції, завдання, тести. Розробка такого курсу рівноцінна розробці навчального підручника, але більш високого рівня, оскільки дистанційний курс повинен бути інтерактивним (зокрема, деякі викладачі записували власний відеоконтент) та варіативним. Також багато зусиль викладачі докладають до розробки екзаменаційних курсів, банк питань яких повинен був бути не тільки розгалуженим, а і наповненим великою кількістю тестових питань, що забезпечувало б значну варіативність екзаменаційних тестів.

Тому на нашу думку в сучасних реаліях пандемії слід переглянути як «нормативи» навантаження науково-педагогічного персоналу, так і оплату за понаднормовий час по підготовці та постійному оновленню дистанційних курсів.

Щодо звернень студентів з приводу перегляду розміру плати за навчання у зв'язку з «зміною форми здобуття вищої освіти з денної на дистанційну», то таке формулювання причини перерахунку також не відповідає дійсності. По перше, під час карантину, форма навчання здобувачів не змінюється (що відображається у кожного здобувача в базі ЄДЕБО). По друге, організація освітнього процесу на дистанційній формі навчання, яка регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання» [1], не передбачається жодних занять з викладачем в синхронному режимі; навчальний матеріал, який розміщений у відповідному дистанційному курсі Moodle, здобувачі опановують самостійно в асинхронному режимі, викладачі лише створюють дистанційний курс, організують роботу здобувача з курсом, перевіряють, коментують й оцінюють роботи студентів. Саме тому вартість контракту на дистанційній формі є нижчою від вартості контракту на денній формі. А у разі вимушеного переходу до організації освітнього процесу в змішаний чи дистанційний формат на час карантинних обмежень, встановлених на рівні держави заняття відбуваються в зазначеному програмами обсязі і не зменшується навантаження викладачів, яке є основною

складовою в вартості навчання, як зазначалося вище. Таким чином, жодних підстав для перерахунку вартості контракту (суми, зазначеної в договорі про надання платних освітніх послуг) в будь-яку сторону для здобувачів денної форми навчання не виникає.

Список використаних джерел

1.«Положення про організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання (нова редакція)».
<https://drive.google.com/file/d/1eM6J28ycqhqqI31KttwgwAUTVIBQSGZk/view>

Юлія СЛОБОДЯНИК, д.е.н., професор
кафедра аудиту

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО РЕЖИМУ НАВЧАННЯ

Дистанційний режим навчання вперше було використано закладами освіти як дієвий інструмент забезпечення безперервного освітнього процесу в умовах епідемічних обмежень. За останні два роки заклади вищої освіти достатньо успішно вирішили проблему забезпечення якості освіти в умовах дистанційного режиму навчання. Так, було розроблено відповідне методичне забезпечення навчальних дисциплін на платформах дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom, Edmodo тощо), відпрацьовані канали зв'язку із здобувачами для он-лайн занять (Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Discord тощо) та швидкого обміну повідомленнями (Viber, Telegram, WhatsApp тощо), реалізовано можливість контролю за дотриманням академічної доброчесності при проведенні контрольних заходів. Разом з тим всі учасники освітнього процесу очікували якнайскорішого переходу до звичайного режиму, адже за роки он-лайн навчання очевидними стали проблеми відсутності «живої»